

Алматы Қаржы-Құқықтық және Технологиялық Колледжі

Орындаған: Қайрдинов Темерлан

Тексерген: Динара Ақжолтайқызы

Саяси ғылымның даму тарихы және негізгі кезеңдері

ЖОСПАР

- Ежелгі дүниедегі саяси ілімдердің дамуындағы негізгі бағыттар
- Ортағасырлардағы саяси ой тарихы
- Реформация кезеңіндегі саяси идеялар
- Жаңа замандағы саяси ілімдер
- XX ғасырдағы саяси теориялар

Ежелгі Шығыстағы
саяси ой (Мысыр,
Қосөзен,
Үндістан,Қытай)

Антикалық саяси ой
(Ежелгі Грекия, Ежелгі
Рим)

Негізгі деректер мен
авторлар:
Конфуций “Лунь Юй”,
“Ману заңдары”,
Каутилья “Артхашстра ”

Платон “Мемлекет”,
Аристотель “Саясат”,
“Афинылық полития”;
Полибий “Тарих”;
Цицерон “Мемлекет
туралы”, “Заңдар
туралы”

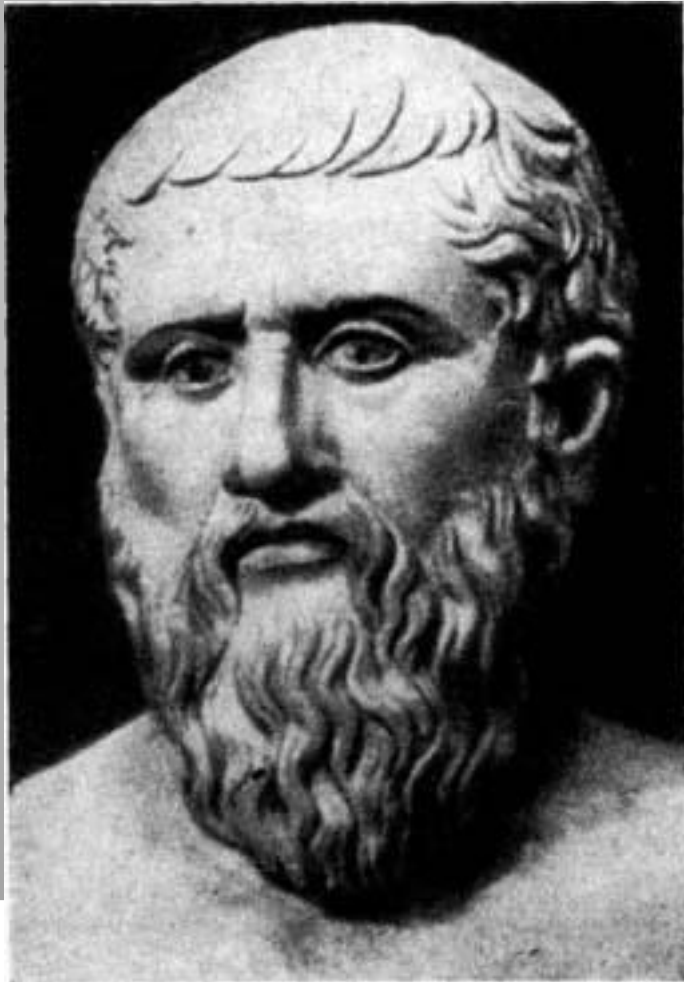
Негізгі идеялар:

- Жеке адам билігін нығайту мен ақтау;
- басқарушының шығу тегін құдіретпен байланыстыру;
- мемлекеттің орталықтануы;
- төменгілердің басқарушыға сөзсіз бағынуы;
- азаматтық қоғамның болмауы;

Негізгі идеялар:

- басқарудың идеалды формасын іздеу;
- полистік орталықтанбаған демократияны ақтау;
- азаматтық қасиеттерге тәрбиелеу;
- азаматтық құқықты және республикалық идеяны қалыптастыру;

Платон (б.з.б. 427 – 347 ж.ж.)

- Шын аты – Аристокл.
- Платон атақты фәлсафашы Сократтың шәкірті
- Платонның 200 еңбектері бар
- Олардың ішінде саясаттану ғылымына қатысы бар шығармалар “Мемлекет”, “Саясатшы”, “Заңдар”, “Софист”, “Парменід”.

Платонның ойынша,

- Адамдар қажеттіліктерін жеке-дара өтей алмайды. Олар бірігудің арқасында ғана қажеттіліктерін өтейді. Осы бірігудің арқасында қоғам, мемлекет пайда болады.

Платон адамдарды үш үлкен топқа (сословиеге) бөлді:

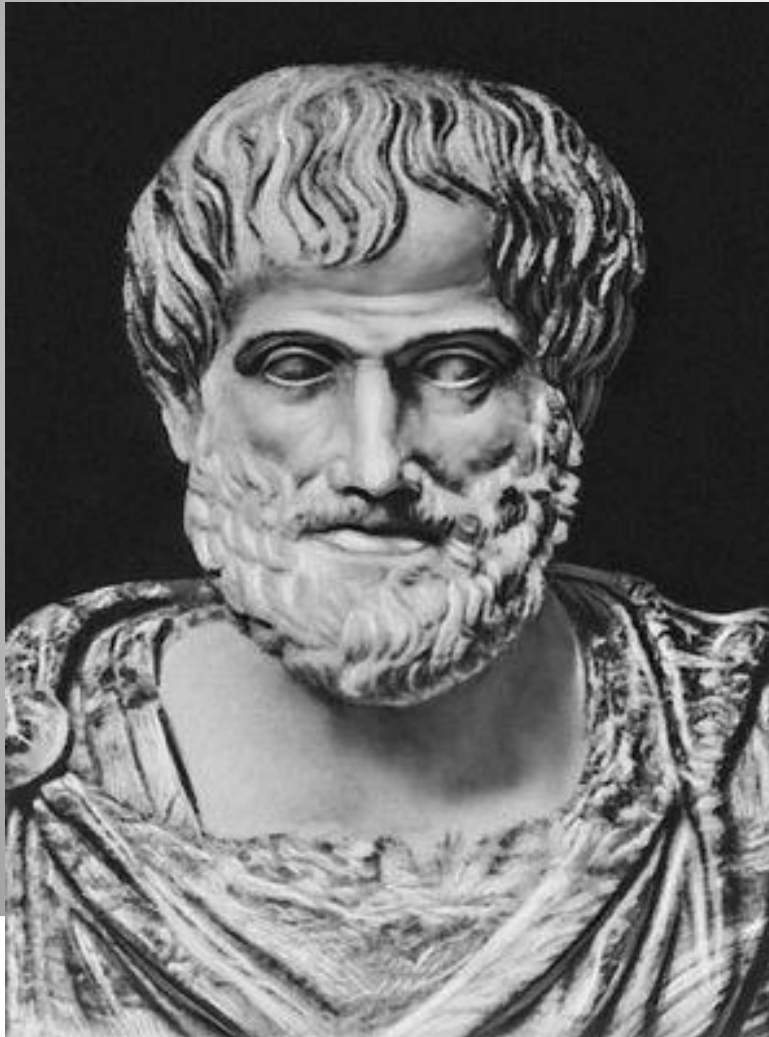
Мемлекеттік құрлысты 5 түрге бөлді:

- Аристократия
- Тимократия
- Олигархия
- Демократия
- Тирония

Осылардың ішінде **аристократияны** қолдады және қоғамдық меншікті қолдап, жеке меншікке қарсы тұрды

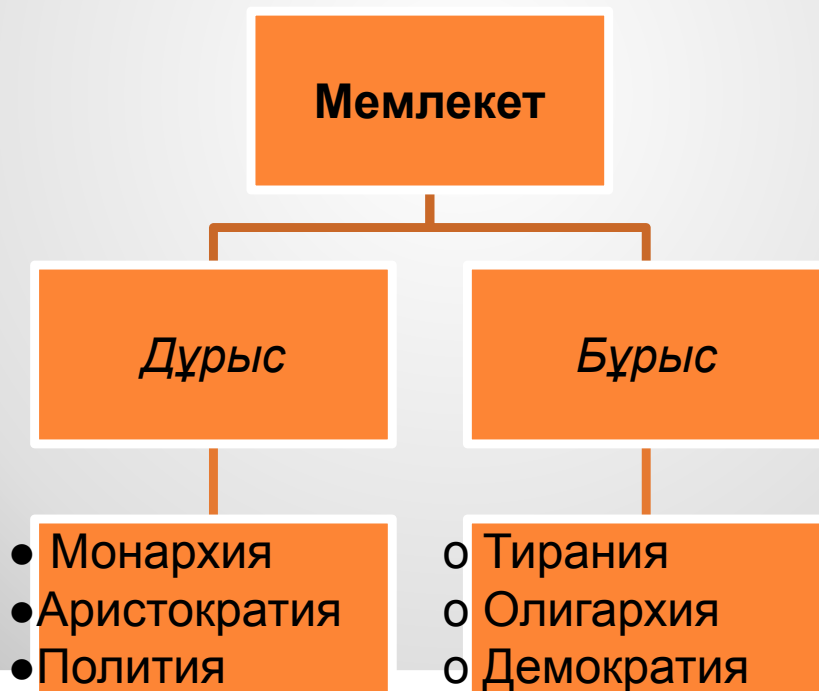
Аристотель (б.з.б. 384 – 322 ж.ж.)

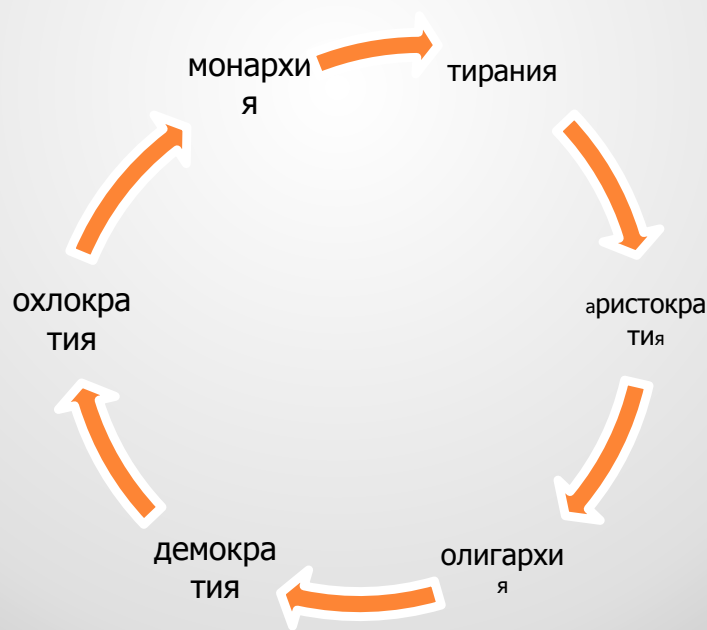
- Аристотель Платон академиясында білім алған.
- Аристотель Афинада өз лицейін ашып, саяси ғылымды пән ретінде енгізді және өзі сабақ берді
- Саясаттануға қатысты еңбектері “Саясат”, “Афиналық полиция”, “Этика”, “Риторика”

Аристотельдің ойынша

- Мемлекет – қауымның дамыған түрі
Қауым - отбасының дамыған түрі

Полибий бойынша басқару формаларының шеңберлік ауысуы

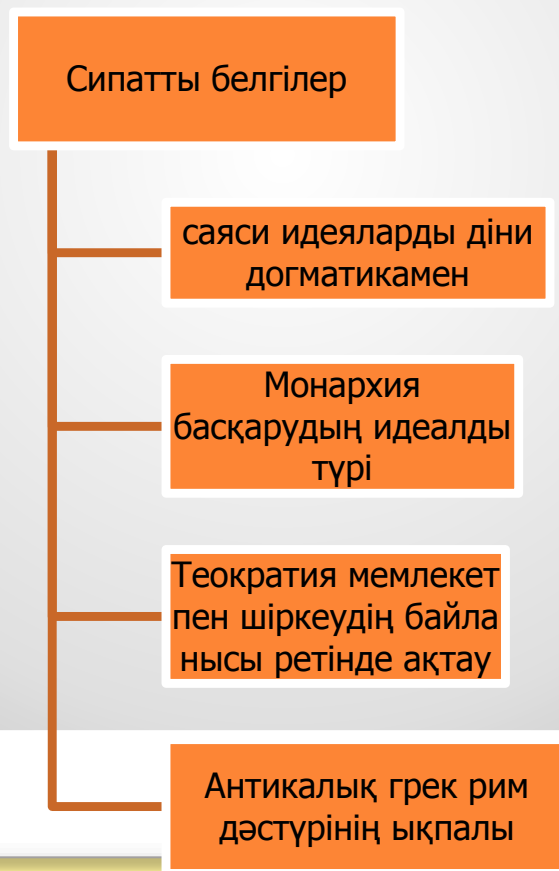
Цицеронның(106-43жж) негізгі саяси идеялары

- Мемлекет халықтың ісі (res publica)
- Халық – ортақ мүдделері мен құқықтары бірлескен адамдар

Орта ғасыр мен қайта өрлеу дәуіріндегі саяси ұғымдар

- Бұл дәуірде рухани өмірде дін түгелдей үстемдік етті
- Христиан діні феодалдық қоғам көзқарасынның өзегі, бір тұтас христиан мәдениетінің негізі болды

Ортағасырлардың саяси ілімдерінің сипатты белгілері:

Аврелий Августин (354 – 430 ж.ж.)

- Ол христиан фәлсафасының негізгі қағидаларын зерттеп жетілдірді
- Оның саяси көзқарастары “Құдай қаласы туралы” деген еңбегінде баяндалған

Августиннің ойынша,

- Құдай адамға еріктің еркіндігін береді, яғни ол өз бетімен “күнаһар болып” немесе құдай жолымен өмір сүруге мүмкіндігі бар

Фома Аквинский (1225 – 1274 ж.ж.)

- Оның саяси көзқарастары “Билеушілердің басқаруы туралы”, “Теологиялық жиынтығы” деген еңбектерінде қаралады

Реформация кезеңіндегі негізгі саяси идеялар (xv-xvi ғғ.)

- Мартин Лютер / ұлттық шіркеудің папалық куриядан тәуелсіздігі
- Жан Кальвин/ Мемлекетке тәуелсіз пресвитирандық шіркеу. Әр христианның ақиқат іздеу мен Құдаймен священниксіз араласуға құқығы бар

Иммануил Кант (1724 – 1804 ж.ж.)

- Оның саяси пікірлері “Космополиттік көзқарас жөніндегі жалпы тарихтың идеялары”, “Өмірлік бейбітшілікке” деген еңбектерінде баяндалған

Канттың әлуметтік көзқарасының негізгі қағидалары

- Әрбір адам ар-намысының, шексіз құндылықтың иесі
- Қандай игілікті жоспар болмасын адам оны жүзеге асыру жолында әдіс, айла , құрал болуға тиіс емес

XX ғ. саяси ілім

- XX ғ. бірінші жартысында Батыс елдерінде солидаризм ілімінің өріс алуы.
- XX ғ. саяси ілімінде өзінің ізін қалдырған немістің көрнекті саясаттанушысы, фәлсафашысы, тарихшысы, әлеуметтанушысы ...